

Barnehagelæreren i koronapandemien

Hvordan opplever barnehagelæreren at koronapandemien har påvirket det pedagogiske arbeidet for småbarn?

Navn: Maren Kristine Aunan Fossum

[Kandidatnummer: 624]

Bacheloroppgave

[Emnekode BNBAC3900]

Trondheim, april 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
1.1 Tema og problemstilling	3
1.2 Oppgavens oppbygning	3
Teori.....	4
2.1 Tilvenning	4-5
2.2 Tilknytning	5-7
2.3 Overganger	8
2.4 Forskning på koronautbruddets konsekvenser for barn og barnehager	8-10
2.5 Organisering av barnehagen og smittevernveilederen	10-11
2.6 Artikler og medieoppslag	11-12
Forskning og metode	13
3.1 Kvalitativt intervju	13
3.2 Valg av informanter	13-14
3.3 Beskrivelse av gjennomføringen	14-15
3.4 Analysearbeid	15-17
3.5 Metodekritikk	17-19
3.6 Ethiske retningslinjer	19
Presentasjon av funn og drøfting	20
4.1 Tilvenning av ettåringene under korona	20-22
4.2 Organisering av barnehagehverdagen under koronapandemien	22-24
4.3 Barnehagelærerenes tanker rundt koronapandemiens påvirkning av relasjoner i barnehagen	24-27
Avslutning.....	28
Litteraturliste.....	29-31
Vedlegg.....	32
Trygghetssirkelen	32
Trafikklysmodellen	33
Intervjuguide	34
Koding og analysering av datamaterialet	35-38
Samtykkeskjema	39-41

1. Innledning

1.1 Tema og problemstilling

La oss gå tilbake til 12. mars 2020, en dag som vil bli skrevet inn i historiebøkene som dagen da Norge stengte ned som følge av en verdensomspennende pandemi; koronapandemien. Regjeringens tiltak (2020) var inngrepene og påvirket hverdagslivet vårt, samt organiseringen av samfunnet rundt oss. Helsedirektoratet besluttet å stenge alle skoler og barnehager fra og med kl. 18.00 den 12 mars 2020 for å stoppe spredningen av viruset covid.19, bedre kjent som koronaviruset (helsedirektoratet, 2020). Barnehagene var stengt i 5 uker og åpnet opp igjen 20. april, men barnehagehverdagen kom til å bli helt annerledes etter dette. Selv om barnehagene kunne åpne måtte personalet, foreldrene og barna ta hensyn til smittevern. Barnehagene fikk en smittevernveileder å forholde seg til som de måtte tolke og jobbe ut ifra. Nye ord og begrep tok rot i hverdagen hvor kohorter ble den nye gruppeinndelingen og «koronabarnehage» ble det nye uttrykket. Koronapandemien har vært et tema i barnehagen siden 12. mars 2020 og preger fremdeles barnehagehverdagen. Denne oppgaven handler om temaet barnehagelæreren i koronapandemien fordi det er et interessant tema å diskutere, det er på dagsorden og berører oss her og nå. Mer spesifikt vil det bli undersøkt hvordan barnehagelærere som jobber på småbarnsavdelinger opplevde dette, der blant annet tilvenning preger deler av barnehageåret. Problemstillingen oppgaven tar for seg er: **Hvordan opplever barnehagelæreren at koronapandemien har påvirket det pedagogiske arbeidet for småbarn?** Det ble gjennom dybdeintervju gitt et innblikk i hvordan dette året har vært for to barnehagelærere på småbarnsavdelinger; noe som diskuteres senere i oppgaven opp mot relevant teori og forskning.

1.2 Oppgavens oppbygging

Oppgaven består av tre hovedkapitler; teoridel, metodedel og drøftingsdel. I teoridelen legges det fram relevant teori og forskning i tilknytning til problemstillingen og funnene som ble gjort. I metodedelen presenteres metodevalg som begrunnes med utgangspunkt i oppgavens tema og problemstilling. Deretter vil funnene bli presentert og diskutert opp mot hverandre, samt mot relevant teori og forskning. Avslutningsvis vil hele oppgaven bli oppsummert i en konklusjon som et svar på problemstillingen.

2. Teori

2.1 Tilvenning

Når små barn starter i barnehagen går de igjennom en tilvenningsprosess for å bli kjent med det nye miljøet, personalet og de andre barna. Denne prosessen er også en overgang fra å være hjemme med foreldrene til å være borte fra foreldrene i flere timer om dagen.

Tilvenningen har Ifølge Broberg et al., (2014, s.31) tre formål:

1. Å venne barnet til det nye miljøet
2. Å gi barnet mulighet til å bli godt kjent med minst en pedagog, som blir en slags erstatning for foreldrene den tiden barnet er i barnehagen.
3. Å venne barnet til å klare seg flere timer uten at foreldrene er til stede og at det benytter seg av pedagogen for å sette tilknytningssystemet sitt i hvilemodus, slik at barnet kan engasjere seg i lek og utforskning isteden for å engste seg over at foreldrene er borte.

Disse tre formålene vil være med på å gjøre barnet trygg på det å være i barnehagen og bli tryggere på andre mennesker som kan være der å trøste og engasjere barnet når det har behov for det. Alle barn er forskjellige og har individuelle behov, noen barn tilvennes fort mens andre bruke lengre tid. Et barn kan føle seg ny i barnehagen lenge etter at tilvenningsperioden er over, da er det viktig at personalet er sensitivt ovenfor dette (Broberg et al, 2014, s.131-132).

Broberg et al., (2014, s.137) tar opp viktigheten av en primærkontakt som barnet skal kunne føle seg trygg på i første omgang før det gradvis kan bli bedre kjent og knytte seg til de andre i personalet. De sier videre at små barn har behov for nære følelsesmessige relasjoner når det er i nye miljøer og situasjoner. Fra et foreldrepersektiv er det å foretrekke at de har en primærkontakt å forholde seg til den første tiden. Primærkontakten til barnet i tilvenningsperioden vil fungere som en midlertidig tilknytningssperson når barnet er skilt fra foreldrene sine. Det å bygge en trygg relasjon mellom barnet og primærkontakten er en viktig forutsetning for barnets lek og læring (Broberg et al., 2014, s.132-133).

Fem punkter som er viktig å fremheve i følge Bowlby (2007) som har blitt trukket frem i boka *Tilknytning i barnehagen* (Broberg et al., 2014, s.138) er:

1. Primærkontakten til barnet må aktivt oppmuntre det til å utvikle relasjonen mellom dem slik at tilknytningen blir nær og trygg. Det er viktig at også foreldrene er med å støtte opp under denne relasjonen.
2. I tilvenningsperioden er det viktig at foreldrene er i nærheten mens barnet utvikler sin relasjon til primærkontakten sin.
3. Barnet burde gradvis bli vant til at foreldrene er borte som starter med korte separasjoner før varigheten økes. Dette er for at barnet skal få erfaringer med at primærkontakten kan gi trygghet slik at tilknytningssystemet holdes i hvilemodus som igjen gjør at barnet har overskudd til å utforske.
4. I tilvenningsperioden bør barnets dager i barnehagen være korte.
5. Det bør ikke være for mange barn pr. pedagog slik at pedagogen som er primærkontakt til barnet skal kunne være oppmerksom på barnets behov.

Broberg et al., (2014, s. 142-143) bringer inn begrepet trygg base i tilvenningsperioden, hvor de snakker om at foreldrene er barnets trygge base i tilvenningen og at primærkontaktens oppgave i denne perioden er å lære barnet å kjenne. Dette for at han eller hun kan fungere som en trygg base når foreldrene etter hvert ikke er med i barnehagen lenger. Den trygge basens prinsipp omhandler det at barnet skal kunne komme og lade batteriene sine å føle seg trygg mellom perioder med utforskning.

Broberg et al., (2018, s.44) henviser til forskning (Thompson, 2008) som viser at barn som får støtte fra voksne når de trenger det har en positiv utvikling som fører med seg at de trives og fungerer godt i barnehagemiljøet. Derfor kan det tenkes at en god tilvenning med en godt påkoblet primærkontakt gjør at barnet opplever det å være i barnehagen som trygt; og gir dermed overskudd til å utforske, leke og lære.

2.2 Tilknytning

«Voksne i barnehagen kan bli viktige tilknytningspersoner og har et særlig ansvar for å etablere et trygghets – og tillitsforhold til barna» Slik beskriver Kristin Danielsen Wolf (2014, s.114-115) personalet i barnehagens sitt ansvar i tilknytning til barna de er sammen med. Hun

sier videre at det som er avgjørende i etableringen av et trygt følelsesmessig bånd er de mellommenneskelige aspektene. Men hun peker også på at barnehagens omgivelser, det fysiske miljøet, tilgjengelig materiell; og de andre barna er betydningsfulle elementer i barnas prosess i utforskning og tilknytning.

Et viktig spørsmål Abrahamsen (2015, s.27) tar opp er om personalet i barnehagen har nok tid og mulighet til å være tilgjengelige og oppmerksomme i de daglige samspillene med de yngste barna. Barnehagelærere som får til nettopp dette bygger en grunn for gode psykososiale forhold som er et fundament for barns læring. Tap av fysisk og/eller mental likevekt kan sette barnet ut av balanse, en forutsetning for at de yngste barna skal ha det bra i barnehagen er at dette ikke skjer for ofte. Barnehagepersonalets funksjon i slike sammenhenger vil være å hjelpe barnet med å forstå omverdenen i forhold til dets modenhet ettersom slike ubalanser kan føre til stressreaksjoner hos barnet. Når barnehagepersonalet er oppmerksomme på dette kan det hjelpe barnet å håndtere stress, som vil ha ringvirkninger på barnets psykiske og fysiske helse videre (ibid, 2015, s.30).

Tilknytningsteorien

Abrahamsen (2015, s.44) snakker om at tilknytningsteori er den teorien som beskriver noe av det viktigste om utviklingen av vår psykiske helse. Prosessen teorien beskriver som resulterer i følelsesmessige bånd til våre primære omsorgspersoner er at den utgjør våre indre mentale strukturer som igjen utvikler byggeklosser for vår personlighetsutvikling. Barn som opplever trygge følelsesmessige bånd til omsorgspersonene sine, vil oppleve seg selv som verdifulle; noe som vil være et godt utgangspunkt for videre relasjonsutvikling.

«Trygge tilknytningsforhold er den beste livsforsikringen du kan ha» hevder John Bowlby (1990) (Abrahamsen, 2015, s.53). Hans meninger kommer sterkt frem i tilknytningsteorien hvor han mener at svikt i tilknytningsprosesser kan føre til en sårbarhet som dannes i barn og som senere kan bli sett på som vansker (ibid, 2015, s.53). For at små barn skal kunne tørre å gå ut i verden og undersøke den må de oppleve at de alltid har en trygg base å komme tilbake til. Det handler om det enkelte barnets subjektive opplevelse av trygghet påpeker Bowlby (ibid, 2015, s.54). Bowlby betegner den trygge basen som en følelsesmessig beredskap og en holdning, hvor voksne er tilgjengelig for barna, men i det enkelte barns eget tempo. Den trygge basen innebærer at den voksne er sensitiv ovenfor barnets skiftende sinnsstemninger,

den voksne skal ikke bare trøste, men også stimulere til utforskning og lek. Den trygge basen fungerer nemlig best når det finnes en balanse mellom utforskning og barnets behov for nærhet. Ofte vil barnet vende tilbake til tilknytningspersonene sine etter en stund med utforskning, dette for å gjenopprette følelsesmessig kontakt, bli trøstet eller beroliget (ibid, 2015, s. 55-56). Dette beskrives også visuelt i modellen betegnet som trygghets sirkelen (vedlegg 1, s.32) hvor vi ser barnet som utforsker og som kommer tilbake til den trygge basen ved behov.

Tilknytning er viktig i tilvenningsprosessen i barnehagen, hvor barnet trenger en bli-kjent-periode. I denne prosessen må de finne tillit til de nye voksne og erfare at foreldrene deres er trygge på prosessen. Disse rutinene med tilvenning som vi ser i barnehager i Norge er nok påvirket av Bowlbys teori og forskning (ibid, 2015, s. 58-59).

May Britt Drugli har i boken *Liten begynner i barnehagen* (2017, s. 23) tatt opp tilknytning som et viktig tema. Hun nevner viktigheten av en trygg base som barnet må ha når det starter i barnehagen og utviklingen av denne i forholdet til primærkontakten sin. Hun fremhever også viktigheten med voksenkontakt for barn under 2 år som ikke har så my kontakt med de andre barna, dette forholdet betyr mest for de aller yngste (ibid. s.24-25). Små barn er avhengig av tilgjengelige og lydhøre voksne som kan hjelpe dem når de har behov for det (ibid. s.33).

Antonovskys Sense of coherence

Den russiske psykologen Antonovskys begrep *Sense of coherence* er en annen teori som handler om å se mening og sammenheng i tilværelsen. Det å føle seg betydningsfull gir mening, kan være helsefremmende og gi styrker til å klare stadig nye utfordringer hevder Antonovsky (1988) (Glaser, 2018, s.251). Individuell oppmerksomhet og bekreftelse vil kunne løfte meningsbetydningen barnet har om seg selv (ibid, 2018, s.252). Få mestringserfaringer gjør at man mangler generaliserte motstandsressurser som vil si at man mangler troen på seg selv. Barnet sliter med å komme seg gjennom vanskelige situasjoner, fordi det har lite trening i å analysere ulike situasjoner og kan bli overveldet av utfordringene det møter. Når barnet ikke takler disse utfordringene, opplever det et nederlag som viser til at det mangler generaliserte motstandsressurser som Antonovsky kaller det (Bunkholdt, 2015).

2.3 Overganger

Kloep og Hendry (2003) snakker om normative overganger som er forandringer, disse forandringene blir bevilget av lovverket for alle medlemmer i en bestemt gruppe (s.60). Eksempelvis har alle barn i Norge som fyller et år innen utgangen av november det året det blir søkt om barnehageplass rett på barnehageplass (Regjeringen, 2018). Slike normative overganger dukker opp i livet til alle medlemmer av en kultur (Kloep og Hendry, 2003, s.60). I Norge er det vanlig at nesten alle barn starter i barnehagen rundt ettårsalderen. I 2016 hadde ca. 72 prosent av ettåringene plass i barnehagen (Bjørkli, 2016). Overgangen fra hjem til barnehage er i vår kultur forventet rundt ettårsalderen. Overgangen fra småbarnsavdelingen til storbarnsavdelingen er også en forutsigbarhet ettersom den inntreffer når barnet er rundt tre år. Overgangen er da aldersbetinget og finnes i nesten hver barnehage i Norge selv om dette kan variere (Kloep og Hendry, 2003, s.60).

2.4 Forskning på koronautbruddets konsekvenser for barn og barnehager

Forskningsrapport som ble utført av Os, Myrvold, Danielsen, Hernes og Winger ved Oslo Metropolitan University i januar i år (2021, s.13) omhandler koronapandemiens innvirkning på barnehagehverdagen. I denne forskningsrapporten med tittelen: *Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager* har de brukt en kvalitativ metode hvor de blant annet hadde fokussamtaler med barnehagelærere. Det kommer frem i rapporten at barnehagen fikk en sentral rolle i forhold til kriseberedskap og krisehåndtering ved den nasjonale pandemiresponsen. I starten av mars 2020 ble det en nasjonal nedstenging av barnehager som fremsto som et nødvendig smittevernstiltak. Det var klart at nedstegningen ville få store konsekvenser når det blant annet gjelder det pedagogiske og det sosiale aspektet i barnehagen på kort sikt; men også lengre frem i tid (Os et al., 2021, s.15). De tar opp problematikken med at barnehagelærerne sto i spenn mellom å følge smittevernveilederen og i tillegg ta hensyn til det pedagogiske tilbudet og barnehagens rolle i samfunnet. Smittevernveilederen la en rekke føringer for hvordan organiseringen av barnehagehverdagen skulle fungere etter gjenåpningen i april 2020, blant annet med inndeling av kohorter, trafikklysmodellen, og sjekklister for smittevern (ibid., 2021, s. 16). Dette har ført til den nye betegnelsen «koronabarnhagen» som omhandler barnehagens tilpasning i forhold til

smittevernveilederen. Hvor smittevern blir fokuset og det pedagogiske innholdet må vike (ibid, 2021, s.47).

Et av målene i forskningsrapporten var å finne ut av hvordan barnehagelæreren har løst sine oppgaver og hvordan forventningene til dem har blitt opplevd under pandemien.

Barnehagelærerens rolle betegnes som et bindeledd mellom barna, foreldrene, samfunnets lover og forskrifter (ibid, 2021, s.57). Denne rollen krever evne til samspill med barna, å utøve skjønn, ha bred faglig kompetanse, samt et kritisk og reflektert blikk.

Barnehagepersonalet har under pandemien måttet balansere hensyn til smittevern opp mot pedagogiske sider i hverdagen (ibid, 2021, s.57). Barnehagelæreren har under pandemien vært i en tid med mye usikkerhet og uforutsigbarhet som også har bydd på endringer i organiseringen av barnehagehverdagen. Arbeidsoppgavene har blitt flere og annerledes i pandemien samt at det har dukket opp mange koronarelaterte avgjørelser som måtte tas. Et åpent spørsmål forskerne stiller er om barnehagelæreren har i denne situasjonen muligens vært under handlingstvang hvor det faglige skjønnet kan ha måttet vike (ibid, 2021, s.65). Et viktig moment som kommer frem i samtaler med barnehagelæreren er at om det er farlig med nærkontakt så burde barnehagene stenge og at det må være mulig å trøste en toåring og ta barnet på fanget (ibid, 2021, s.70). De ansatte i barnehagen har vært en del av den nasjonale dugnaden ved å holde barnehagene åpne. De har i denne perioden bidratt til å hindre at smittet har spredd seg ved å følge smittevernveilederen, sørget for at barna har fått muligheten til å leke med andre barn og ikke minst sørget for at barna har fått med seg viktige barndomsopplevelser som ligger i dette. Barnehagelærerne har i rapporten gitt uttrykk for at arbeidet har vært utfordrende og slitsomt i denne perioden, men at de også har opplevd det som meningsfylt (ibid, 2021, s.73-74).

I forskningsrapporten tar de opp tilvenning og overganger innad i barnehagen som utfordringer under pandemien. Flere barnehagelærere påpekte at det å forberede barna på overgangen fra småbarn til storbarn var vanskelig å gjennomføre under pandemien, hvor barna ikke fikk besøkt sin nye avdeling på våren slik som de har pleid å gjøre det (ibid, 2021, s.71). Det kommer frem i rapporten (2021, s.102) at tilvenningsperiodene har vært utfordrende med tanke på avstand til-og kontakten med foreldrene. Barnehagelæreren opplevde at barna som skulle starte i barnehagen høsten 2020 trengte lengre tid for å bli trygge i det nye miljøet, noe de tror kan ha en sammenheng med nedstegningen av samfunnet

halvåret før, hvor kontakten med omverdenen nesten ble borte. De ser også på muligheten for at de ikke har hatt noe særlig kontakt med andre barn som igjen kan gjøre overgangen til barnehagen større. Barna og foreldrene deres fikk ikke mulighet til å besøke barnehagene før tilvenningen som også kan være en medvirkende årsak (ibid, 2021, s.102). Det kommer også frem i rapporten at flere barnehagelærere har opplevd at noen barn trengte ny tilvenning til barnehagen etter at barnehagen var stengt (ibid, 2021, s.102).

2.5 Organisering av barnehagen og smittevernveilederen

Begrepet *lærende organisasjon* kan virke lite beskrivende selv om det er sentralt i rammeplanen (kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Innholdet av dette begrepet er at barnehagen må være endringsdyktige og i stadig utvikling; hvor felles refleksjon om det pedagogiske arbeidet er essensielt (Gotvassli, 2013, s.95). Barnehagen vil da være en organisasjon som lærer kontinuerlig og som kan arbeide med transformasjon av denne organisasjonen som barnehagen er (ibid, 2013, s. 96). At barnehagen skal utvikle seg til å være en lærende organisasjon er essensielt fordi det skal kunne gi barna et tilrettelagt tilbud, som er på linje med barnehageloven og rammeplanen (ibid, 2013, s.95). Under pandemien har også smittevernveilederen vært et viktig ledd i tilretteleggingen av barnehagetilbudet. Tidligere har barnehagen vært preget av handlingsfrihet, men i de senere årene har organisasjonen blitt mer kontrollert og politisk styrt (Børhaug et al, 2011, s.35). I forskningsrapporten om håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager (Os et al., 2021) går de grundig inn på organiseringen av barnehagehverdagen under pandemien. Rapporten påpeker at barnehagelærerne har måttet tilpasse seg stadig nye måter å organisere seg på som følge av smitteverntiltak, som igjen gjør at barnehagen er i en kontinuerlig endringsprosess. Samtidig har barnehagelæreren med sine medarbeidere arbeidet med å gi barna en trygg hverdag i en trykket situasjon (ibid, 2021, s.111). Det som også kommer frem i denne forskningsrapporten er at krisesituasjonen har satt medvirkningen i barnehagen på vent. Både personalet, foreldrene og barna har måttet innrette seg etter koronatiltakene som har måttet prioriteres for å hindre smitte å kunne holde barnehagen åpen (ibid, 2021, s.112). Rapporten tar opp at de ekstraordinære tiltakene som har preget barnehagehverdagen det siste året går utover barna. Det påpekes i rapporten at det er viktig at barndommen blir tatt på alvor og at barnehagen fremdeles er en viktig hverdagsarena for barna, hvor de har mulighet til å leke, lære, være i et fellesskap og oppleve spennede

aktiviteter (ibid, 2021, s.115-116). Det som kommer frem av smittevernveilederen (udir, 2021) er at barnehagen fremdeles har en sentral rolle i ivaretagelsen av barna. Det påpekes videre at det har stor betydning for barna å kunne fortsette å gå i barnehagen under pandemien. Informasjonsflyt til foreldre, avstand til andre kohorter og god håndhygiene er viktige punkter som dukker opp i veilederen (ibid, 2021). Disse punktene påvirker barnehagen som organisasjon og hvordan barnehagehverdagen organiseres. Smittevernveilederen har også et eget punkt som heter barnehagetilvenning hvor det utdypes hvordan tilvenningen skal foregå ved rødt og gult nivå. De viktigste punktene er at det er kohorter som barnet og foreldrene til barnet skal forholde seg til i tilvenningsperioden og at foreldre må prøve så godt det lar seg gjøre å holde avstand til ansatte og andres barn (ibid, 2021). Trafikklysmodellen har blitt et kjent begrep i barnehagen under pandemien. Modellen deles inn i tre med fargene til trafikklyset vi ser på gata; grønt, gult og rødt. Fargene betegnes med nivå og forklarer hva som ligger under hvert nivå; hvor rødt har de strengeste tiltakene og grønt har lite strenge tiltak (Helsedirektoratet, 2021). Modellen er fremstilt i et vedlegg nederst i oppgaven (vedlegg, 2, s. 33).

2.6 Artikler og medieoppslag

I en artikkel skrevet av Silje Wiken Sandgrind på barnehagen.no (2020) beskriver de hvordan barnehagen Gnist Skogtunet har jobbet med tilvenningen av ettåringene i koronatiden. Pedagogisk leder i barnehagen forteller at selv om ting har vært annerledes i år så har mye også vært likt hvor fokuset ligger på barnets trygghet og tillit. Barna skal få den nærheten, kosen og trøsten de trenger sier hun. Hun forteller videre at tilvenningen har foregått med en liten gruppe innendørs og at resten av avdelingen har vært ute under denne perioden. Hun mener at det er viktig at barna som tilvennes skal bli godt kjent og trygge på innemiljøet først.

I en annen artikkel på barnehage.no har Mariell Tverrå Løkås (2020) skrevet om en gårdsbarnehage som har endret på strukturen sin, som har gjort hverdagen mindre stressende. Styrer Stine Kolstad sier at de har fått mer ro og tid til å oppdage verden sammen med barna. De har delt inn barna i aldersblandede grupper hvor de har opplevd at de største barna tar ansvar ovenfor de minste, de oppdaget også at dette frigjorde tid. Denne tiden ble brukt på nærvær og lek. Hun forteller også om at de har hatt tilvenningen av de nye barna ute, hvor de opplevde det som mindre stressende. Styreeren sier at erfaringen de har gjort seg med

aldersblandede grupper i koronatiden har bydd på gode opplevelser hvor de har tid til det som er viktig for barna og det å «gjøre» rammeplanen. De kommer til å fortsette med denne strukturen etter koronapandemien har sluppet taket også.

Psykolog og familierapeut Hedvig Montgomery besøkte God morgen Norge 14. april 2021 for å prate om hvordan pandemien har påvirket barn og unge og hvordan det vil påvirke dem når samfunnet igjen åpner helt opp. Hun sier i dette intervjuet at barn er tilpasningsdyktige og at så lenge tiltakene har blitt gjort på en trygg og naturlig måte, tilpasser de seg situasjonen og lengter ikke etter noe annet slik som vi voksne gjør. Hun snakker videre om at det er viktig med faste rutiner som gjør det enklere for barna å tilpasse seg hverdagen, pandemi eller ei. Hun påpeker imidlertid at alle overganger for de minste er overganger og at det nok vil være en tilvenningsfase for de minste å gå fra gjerder og sperrebånd til åpne rom. Men hun uttrykker ikke bekymringer for dette, hun mener at vi mennesker finner måter og gjøre ting trygt på (Montgomery, 2021, 44.24 - 46.12).

Det kom nylig en artikkel på barnehage.no hvor professor i klinisk barnepsykolog Turid Suzanne Berg-Nilsen (Løkås, 2021) sier at tilvenningen for «koronababyene» kommer til å bli ekstra tøff. Berg-Nilsen tar opp at det ikke foreligger noen forskning på hvordan det har vært å bli foreldre i denne perioden, men at det igjennom sosiale medier har kommet frem noe om hvordan foreldrene har opplevd det. Hun peker på at disse «koronababyene» har hatt lite kontakt med omverden og at fremmedfrykten kan sitte sterkere hos disse barna som har lite erfaring med hvordan foreldrene reagerer på fremmede. Barnehageansatte må dermed være bevisst på at det kan bli en tøff start for barna når de skal tilvennes barnehagen. Berg-Nilsen sitt råd er at de ansatte i barnehagen må gi barna den tiden de trenger i tilvenningen slik at det ikke blir enda mer stressende for dem, selv om tilvenningen kan bli ekstra lang (ibid, 2021).

3. Forskning og metode

3.1 Kvalitativt intervju

Det ble valgt å bruke kvalitativt intervju som forskningsmetode i denne oppgaven. Denne metoden er i samsvar med Johannes et al., (2019, s.28) hensiktsmessig da det undersøkes om barnehagelærerens opplevelser av hvordan koronapandemien har påvirket det pedagogiske arbeidet på småbarn. Et kvalitativt intervju vil hjelpe med å undersøke informantenes tanker og meninger rundt koronapandemiens påvirkning av det pedagogiske arbeidet på småbarn. Dette kan gi kjennskap til deres erfaringer og en forståelse av hvordan barnehagelæreren har opplevd dette. Johannesen et al., (2019, s.144). beskriver at i et kvalitativt intervju er det mulig å få frem nyansene i sosiale fenomen som er kompliserte å forske på.

Innsamlingsstrategi

Ifølge Johannesen et al., (2019, s.29) må man samle inn data på en relevant måte i forhold til problemstillingen. Dataen som blir samlet inn gjenspeiler den virkeligheten man undersøker. Det ble valgt en semistrukturert tilnærming i utførelsen av intervjuene. Det ble satt opp noen faste spørsmål i en intervjuguide (vedlegg 3, s. 34), og tatt høyde for at spørsmålene ikke måtte stilles i «riktig» rekkefølge, som ifølge Hallin og Helin (2018, s.43) kan hjelpe intervjuet til å bli en naturlig samtale. Hensikten med kvalitative intervju er som Johannesen et al., (2019, s. 111) uttrykker å få gode og dype beskrivelser. Det var åpent for å stille spørsmål som dukker opp der og da for å gå dypere inn på informantens tanker og meninger. Intervjuene ble utført slik at de tilpasset seg informantene som Johannesen et al., (2018, s.146) mener er avgjørende for at de skal kunne svare på spørsmålene med utgangspunkt i sine egne opplevelser av fenomenet de var tenkt til å undersøke.

3.2 Valg av informanter

I samsvar med Hallin og Helin (2018, s.31) ble det strategisk utført valg av informanter som har kunnskap om det temaet som blir undersøkt. Utvalgsstrategien i dette prosjektet gikk ut på å velge informanter som hadde erfaring med å være barnehagelærer på en småbarnsavdeling under koronapandemiens restriksjoner, altså måtte det velges informanter som er i innenfor den målgruppen for tema som skulle undersøkes. Utvalget var ikke tilfeldig, det var et klart

mål som Johannessen et al., (2019, s.111) mener er viktig i et kvalitativt intervju. Målet var å intervju to barnehagelærere som arbeider på småbarnsavdelinger, fordi dette var relevant og interessant i forhold til oppgavens tema og problemstilling. Det ble valgt å gå for to informanter til datainnsamlingen, som var hensiktsmessig i forhold til tiden det ville ta å gjennomføre intervjuene og i etterkant analysere materialet. Johannessen et al., (2019, s.112) påpeker at det er bedre å skaffe et relevant utvalg enn å ha en mengde med informanter. Det ble tatt direkte kontakt med barnehagelærerne og spurt om de ville være med på undersøkelsen ved å la seg intervju. Begge informantene er barnehagelærere på småbarnsavdelinger og kommer fra hver sin barnehage. Informantene vil bli presentert med fiktive navn og blir i oppgaven kalt Martine og Elisabet. Martine er 28 år gammel, utdannet barnehagelærer og har jobbet i barnehage i 5 år. Elisabet er 45 år og har jobbet i barnehage i 20 år med en utdanning som førskolelærer. Oppgavens formål er å utvikle en større forståelse av fenomenet å være barnehagelærer under koronapandemien og det oppgaven konkret studerer er et eksempel på dette fenomenet, ved å ha et utvalg av informanter som ifølge Halling og Helin (2018, s.32) kan beskrive hvordan de har erfart dette. Det at informantene er fra forskjellige barnehager kan som Johannes et al., (2019, s.112) sier gi varierte perspektiver og erfaringer rundt temaet og flere erfaringer å drøfte utfra, forutsett at informantene gir fylldige svar rundt fenomenet som undersøkes.

3.3 Beskrivelse av gjennomføring

Det ble etablert kontakt med informantene i god tid før gjennomføring av intervjuet. De ble informert om tema og problemstilling, og de fikk tilsendt samtykkeskjema og intervjuguiden på forhånd slik at de kunne se igjennom dette og få vite hva temaet omhandlet. Det ble gjort et valg om å gi informantene intervjuguiden før intervjuene fordi spørsmålene angikk ting som hadde skjedd for flere måneder siden. Ved at de fikk lest gjennom spørsmålene før selve intervjuet kunne de bruke litt tid på å forberede seg og tenke tilbake på hva de opplevde for en tid tilbake. Dette opplevdes som en fordel da begge informantene virket trygge på temaet da de møtte til intervju. Det ble brukt en-til-en-intervju hvor praten med informantene foregikk hver for seg. Dette er ifølge Johannes et al., (2019, s.144) for å få fylldige og grundige beskrivelser av informantens erfaringer, forståelse og oppfatninger om temaet. Intervjuet ble gjennomført i rolige og uforstyrrede omgivelser. Informantene fikk selv velge sted for intervjuet som Johannessen et al., (2019, s.157) foreslår som et godt utgangspunkt for

intervjuet, slik at informantene kunne intervjues i et miljø de følte seg komfortable i. Intervjuene ble gjennomført ved å skrive ned det de sa på PC som intervjupersonene ble informerte om, slik at de forsto hvordan informasjonen de kom med ble samlet inn. Det var åpenhet for at det kunne være individuelle forskjeller på informantene og at det måtte tilpasses situasjonen som man ifølge Johannes et al., (2019, s.146) gjør i et åpent intervju. Det ble som nevnt tidligere valgt å gå for et semistrukturert intervju som åpner opp for både struktur og en åpen samtale. Et delvis strukturert intervju kan som Johannesen et al., (2019, s.147) beskriver det gi en god balanse mellom dette. Det ble erfart som fint å kunne tilpasses informantenes individuelle tilnærming. Intervjuene fikk litt forskjellige strukturer ettersom hvem som ble intervjuet. Den ene informanten pratet åpent om temaet som gjorde at ikke alle spørsmålene behøvde å bli stilt, fordi det allerede var fått tak på opplevelsene hennes. I det andre intervjuet var det mer strukturert i form av at informanten svarte mer konkret på akkurat det som det ble spurte om. Det var interessant å se at det ble så ulik struktur i forhold til hvem som ble intervjuet, det kan antas å ha noe med personlighetene og de individuelle forskjeller til informantene å gjøre.

3.4 Analysearbeid

Det ble benyttet en tematisk strategi i analysearbeidet i tråd med utsagn fra Hallin og Helin (2018, s.75) for å finne mønster i datamaterialet. Tematisk analyse går ifølge Johannesen et al., (2019, s.161) ut på å systematisere datamaterialet, som vil legge et godt grunnlag for analysen uten at verdifull informasjon går tapt. Meningen er videre å finne temaer i datamaterialet som gradvis vill gå over til å fortolkes og drøftes opp mot teori, som igjen vil som Dalen (2013, s.62) beskriver det gi en større forståelse av datamaterialets innhold. Det ble jobbet frem til mulige løsninger i en eklektisk tilnærming, som ifølge Bergsland og Jæger (2018, s.81) vil si å jobbe frem ulike utganger. Videre ble det som Bergsland og Jæger (2018, s.82) uttaler det fjernet overflødig materialet og deler av materialet som ikke har en viktig funksjon i forhold til tema og problemstillingen. Ekskluderingskriteriene var at dette var materialet som var digresjoner fra tema og gjentakelse av uttalelser. Det har blitt prøvd å løfte fram det som har betydning slik at dette trekkes inn i oppgaven. Dette er i følge Bergsland og Jæger (2018, s.82) viktig for å få frem det som er betydningsfullt for problemstillingen. Inkluderingskriterier gikk ut på å trekke ut det i materialet som var interessant og diskutere opp mot tema og problemstilling. Det som ble gjort helt konkret som dere ser i vedlegg 4

(s.35-37) er å skrive ut intervjuene, lage fargekoder for ulike begrep i teksten, for så å stryke under sentrale ord eller fraser som ble kodet, for eksempel foreldresamarbeid. Hvor alt som handler om foreldresamarbeid er streket under med oransje. Etterpå ble det laget koloner i Word hvor begrepene som hadde mest tyngde i datamaterialet ble satte opp i koloner. Dette for å gruppere alle ord ved å samle de som hører sammen, for så å sette ord på gruppene som igjen utgjør de ulike temaene. Med dette settes som Johannesen et al., (2019, s.163) beskriver det en merkelapp på hva dataene egentlig handler om og gjør det lettere å identifisere temaene i datamaterialet. Under analysearbeidet ble det oppdaget at noen av de temaene som var med som utgangspunkt i intervjuguiden, ikke ble de temaene som ble funnet med sterkest rot i datamaterialet etter å ha analysert funnene i informantenes svar. Tanken var at undersøkelsen skulle handle om tilvenning og problemstillingen var formulert slik: *Hvordan har barnehagelæreren opplevd arbeidet med tilvenning av små barn i barnehagen under koronapandemien?* Det som ble oppdaget var at det dukket opp mye mer enn det under intervjuene, hvor organiseringen av hverdagen blant annet blir et viktig tema. En del av arbeidet på en småbarnsavdeling i barnehagen er å ha tilvenning av nye barn som blir et viktig tema i oppgaven, men det viser seg at det ikke tar like mye plass som det i utgangspunktet hadde tenkt.

Temaene funnene har blitt delt inn i er:

- Tilvenning av ettåringene under korona
- Organisering av barnehagehverdagen under koronapandemien
- Barnehagelærerens tanker rundt koronapandemiens påvirkning av relasjoner i barnehagen

Det viser seg at det handler om mye utover tilvenning som igjen har ført til at problemstillingen har endret seg underveis i analysearbeidet hvor noen andre tema også ble fremhevet. Funnene i analysearbeidet var det som gjorde at problemstillingen som handler om barnehagelærerens opplevelse av koronapandemiens påvirkning av det pedagogiske arbeidet for småbarn kom frem. Det vil si at i dette analysearbeidet har problemstillingen måttet vike til fordel for temaene, isteden for å presse temaene inn i et passende format til den forrige problemstillingen som da handlet om tilvenning. Ifølge Johannesen et al., (2019, s.64) er det ikke uvanlig at kunnskapen som tilegnes gjennom datainnsamlingen og analysearbeidet bidrar

til å justere problemstillingen eller retningen på prosjektet. Her har det blitt holdt ganske nært opp mot den forrige problemstilling, men justert slik at den åpner opp for mer.

3.5 Metodekritikk

Gjennom hele oppgaven har det blitt prøvd å være så transparent som mulig. Johannesen et al., (2019, s.36-37) påpeker at det er viktig å hele tiden fortelle hva som blir gjort og hvordan, noe som har blitt prøvd å gjøre i denne oppgaven. Informantene blir beskrevet; hvordan de ble rekrutterte og at de kommer fra forskjellige barnehager, som også kan være med på å styrke oppgavens reliabilitet. Det er blitt beskrevet hvordan arbeidet med analysen av dataene som ble samlet inn har blitt gjort som vist i et vedlegg som ble henvist til ovenfor (vedlegg 4, s.35-37). Det som kan ha svekket reliabiliteten til oppgaven er at det ikke har brukt lydopptaker i innsamlingen av data som ifølge Johannesen et al., (2019, s.155) kan gjøre at man mister noen viktige momenter. Styrken ligger nok først og fremst i det å være transparent og henvise til hva som har blitt gjort i arbeidet med denne undersøkelsen. Som Johannesen et al., (2019, s.36) påpeker knytter reliabilitet seg til nøyaktighet og det å beskrive hva man har gjort i alle ledd av undersøkelsen.

Underveis har det dukket opp spørsmål som: Har den metoden som har blitt brukt undersøkt det som var tenkt å undersøke? Og i hvilken grad avspeiler intervjuene fenomenet? Validitet i kvalitative undersøkelser handler ifølge Johannesen et al., (2019, s.230) om å se på om framgangsmåtene som forsker, og funnene reflekterer formålet med studiene og fremstiller virkeligheten på en korrekt måte. I et så lite studium som dette er, med to informanter som har blitt intervjuet og hvor bare denne metoden har blitt tatt i bruk, kan det være vanskelig å si noe om at dette er en korrekt fremstilling av virkeligheten. En måte å styrke troverdigheten til studien på er som Johannesen et al., (2019, s.230) beskriver å få en bekreftelse fra informantene om at de er enig i resultatene jeg kommer frem. Dette er ifølge Johannesen et al., (2019, s.230) intern validitet, som setter spørsmålsteget ved om vi måler det vi tror vi måler, hvor man ser på sammenhengen mellom fenomenet som undersøkes og datamaterialet som samles inn. Det som kom frem i analysearbeidet var at formålet med studien hadde skiftet noe innenfor samme tema, med et utvidet perspektiv på barnehagelærerens opplevelser under koronapandemien på en småbarnsavdeling og er ikke bare konsentrert på tilvenningsfasen. Framgangsmåtene og funnene i datamaterialet har ifølge Johannesen et al.,

(2019, s.230) skap refleksjon som var annerledes enn det som var utgangspunktet for undersøkelsen. Overføringsverdien eller den ytre validiteten i undersøkelsene handler som Johannesen et al., (2019, s.230) uttrykker det om hvorvidt en klarer å etablere gode beskrivelser og fortolkninger som kan være nyttige på andre områder enn det som ble undersøkt.

I kvalitativ forskning vil forskeren bringe et unikt perspektiv inn i studiene, men funnene må ikke være et resultat av forskerens subjektive holdninger, som Johannessen et al., (2019, s.232) sier; det er funnene som skal være et resultat av forskningen. Dette vises i skifte av problemstilling hvor funnene får rom til å bli omtalt som de er og ikke tvunget inn i en setting som ikke gir dem åpenhet til å bli nevnt. Bekreftbarhet i kvalitativ forskning handler ifølge Johannessen et al., (2019, s.232) om objektivitet, hvor forskeren fremlegger alle beslutningene i sin beskrivelse av forskningsprosessen. Her må en som Johannesen et. al., (2019, s.232) påpeker være selvkritisk til hvordan prosjektet har blitt gjennomført. Noe som blir kommenterer i denne delen av rapporten, hvor metodekritikk blir drøftet i henhold til hvordan arbeidet gjennom denne forskningsprosessen har vært. Bekreftbarheten i oppgaven vil ifølge Johannessen et al., (2019, s.232) kunne styrkes gjennom støtte fra litteratur og andre fortolkninger. Som for eksempel forskningsrapporten det blir henviser til i teoridelen og senere i drøftingen.

Forskerens forståelse av fenomenet som skal undersøke vil være med i tolkningen av dataene, det vil påvirke hva som blir sett i teksten og hva som blir vektlagt. Som Johannesen et al., (2019, s.35) påpeker, har forforståelsen en rolle å spille i forskning også. Forskeren gikk inn i intervjuet med noen forhåndsoppfatninger om hva forskeren ønsket å undersøke, som var basert på erfaringer og oppfatninger om tilvenning av småbarn i barnehagen under koronarestriksjoner. Undertegnede var selv i praksis i løpet av høsten 2020 på en småbarnsavdeling og fikk delta i en tilvenning. Det var første opplevelse av en tilvenning i barnehagen, som igjen ikke gir forskeren mye sammenligningsgrunnlag i forhold til hvordan tilvenningen var før koronapandemien. Etter at dataene ble samlet inn skjedde det en utvelgelse, som beskrevet tidligere, hvor det ble valgt hva som burde løftes frem og hva som ikke var like viktig. Oppmerksomheten vil ha vært selektiv i analysen av dataene hvor spesielle tema har blitt trukket frem og valgt fremfor andre. Johannesen et al., (2019, s.35-36) sier at det som er viktig i denne prosessen er å være bevisst på valgene som tas. Det var også

dette som resulterte i endring av problemstillingen hvor det ble oppdaget at utgangspunktet ble endret i analysen av datamaterialet. Datamaterialet inneholdt viktige temaer som burde trekkes frem i forhold til barnehagelærerens opplevelse av det pedagogiske arbeidet på en småbarnsavdeling i barnehagen under koronapandemien. Det var andre ting enn tilvenningen informantene løftet fram i sine svar. Mye hadde endret seg for dem på både godt og vondt, dette opplevdes som viktig å få frem og diskutere. Det var dette som førte til en åpning av problemstillingen slik at den kunne romme mer.

3.6 Etiske retningslinjer

Det finnes Ifølge Bergsland og Jæger (2018, s.83-85) tre hovedprinsipper som kan knyttes til forskerens etiske ansvar; informantens samtykke, konfidensialitet og konsekvenser. I forkant av intervjuet lagde ble det laget et samtykkeskjema som intervjupersonene skulle lese igjennom og godkjenne ved å krysse av for at de vil delta som informanter i forskningsprosjektet (vedlegg 5, s. 39-41). I dette samtykkeskjema kommer det frem hva bachelorprosjekt omhandler, og hva deres deltakelse i prosjektet går ut på. Her står det også at deltakelsen er frivillig og at de har mulighet til å trekke seg fra prosjektet om de ønsker, som Johannessen et al., (2019, s.86) påpeker; uten at dette får noen negative konsekvenser for informantene. Informantene og den informasjonen de kommer med må behandles konfidensielt, hvor det som samles inn av datamaterialet ikke kan deles fritt. Materialet som ble samlet inn gjennom intervjuene skal som Hallin og Helin (2018, s.48) påpeker ikke brukes til noe annet enn formålets utgangspunkt. Intervjupersonene er blitt anonymisert slik at det ikke går an å finne ut av hvem det er som har vært informanter i oppgaven. Anonymiteten til informantene er blitt bevart ved at de har blitt presentert med fiktive navn og at aldersopplysninger har blitt endret. Ved å bevare dette sørges det for at informantene ikke utsettes for belastninger som følger av å ha deltatt som informanter i forskningsprosjektet i samsvar med Johannessen et al., (2019, s.90).

4. Presentasjon av funn og drøfting

Denne delen av oppgaven tar for seg funnene som ble gjort under analysearbeidet av datamaterialet og vil drøftes opp mot relevant teori som er presentert i teoridelen. Disse funnene belyser blant annet i likhet med Os et al., (2021, s.57) en konflikt barnehagelæreren møter i balansen mellom smittevern og det pedagogiske arbeidet i hverdagen under koronapandemien. Det ble gjort funn som omhandler tilvenning, hverdagslig organisering og relasjoner i barnehagen.

4.1 Tilvenning av ettåringene under korona

Begge informantene hadde tilvenning av ettåringer høsten 2020, de forteller at de har måttet gjort tilpasninger i forhold til smittevern; hvor antall personer i rommet, avstand og håndhygiene har vært viktige momenter (udir, 2021). Martine forteller at personalet måtte kommunisere tydelig med foreldrene før tilvenningsperioden slik at det ble avklart hvordan ting kom til å være og slik at de fikk forklart dem hvorfor det er slik. Smittevern ble en naturlig del av diskusjonen når det var snakk om hvordan tilvenningen skulle utføres. Hun sier at både personalet og foreldrene måtte vise forståelse for at ting kom til å bli litt annerledes enn det hadde vært i en normal situasjon. Kommunikasjon og god informasjonsflyt kommer opp som et viktig moment hos begge informantene. Elisabet forteller at hun opplever at foreldrene har vært flinke til å følge opp og å holde seg oppdatert og at samarbeidet mellom personalet og foreldrene har gått bra. «Det hjelper at foreldrene er forståelsesfulle for at det er slik det er akkurat når», sier hun. Dette kan komme av at smittevern har blitt en stor del av samfunnet generelt og at de opplever det som en naturlig del av barnehagehverdagen. Elisabet peker på at det kanskje er lettere for foreldrene å følge disse reglene når det er på nasjonalt nivå og ikke bare noe de i barnehagen har konstruert.

Martine sier at hun opplevde det som ekstra viktig å bygge trygghet rundt tilvenningen til barna som skulle starte i barnehagen under denne perioden; ettersom alt i samfunnet ellers var så usikkert. Bestemt sier hun: «Det skal bli en trygg barnehagestart, korona eller ei!». I tilvenningen skal primærkontakt som barnet blir kjent med være en erstatning for foreldrene den tiden barnet er i barnehagen og fungere som en midlertidig tilknytningsperson. At barnet og primærkontakten får en trygg relasjon vil være en forutsetning for barnets lek og læring (Broberg et al., 2014, s.131-132 og s.137). Det som kommer frem av Martine sine svar er at

det er like viktig om ikke enda viktigere å få til en god og trygg tilvenning for ettåringen som starter i barnehagen under koronapandemien. Martine peker videre på hvor viktig det er å sette en god og stødig grunnmur for det videre arbeidet i samarbeid med barnets hjem. Det er viktig for henne å bevare akkurat dette når alt er så usikkert forteller hun. Vi kan sette dette opp mot John Bowlbys tilknytningsteori hvor han mener at svikt i tilknytningsprosesser kan før til en sårbarhet som dannes i barn og som senere kan bli sett på som vansker (Abrahamsen, 2015, s.53). Det Martine kaller en grunnmur vil da kanskje være en betegnelse på god tilknytning til primærkontakten og barnehagen; hvor barnet føler seg trygg. Broberg et al., (2014, s.137-138) tar også opp viktigheten av en primærkontakt som barnet skal kunne føle seg trygg på i første omgang og at små barn har behov for nære følelsesmessige relasjoner når det er i nye miljøer og situasjoner. Hvor også foreldrenes nærhet og oppmuntring til kontakt med primærkontakten vil ha betydning for barnets opplevelse av trygghet. Martine peker på at det er en sårbar situasjon når foreldrene skal sette fra seg barnet sitt hos dem i barnehagen og dette kan være ekstra sårbart nå som det er smittefare ute i samfunnet. Ikke bare skal barnet bli igjen i barnehagen uten dem, men det er også en ekstra risiko med tanke på smitte av et hissig virus. Her spiller smitteverntiltak en viktig rolle for at foreldrene skal kunne føle seg trygge på at barnet har det godt i barnehagen under pandemien, som igjen kan være en medvirkende årsak til at barna opplever trygghet i barnehagen. Ifølge Abrahamsen (2015, s.58-59) må barnet erfare at foreldrene deres er trygge på barnehagen og de voksne som barnet skal være sammen med for å oppleve tillit til det nye som skjer i livet deres. Noe det ser ut til at Martine har lyktes med, hun forteller at hun fikk god kontakt med foreldrene under tilvenningsperioden i koronatiden. Den gode kontakten og ivaretagelse av smittevern gjorde nok at foreldrene opplevde det som trygt å komme til barnehagen med barnet sitt og dele tanker rundt den vanskelige situasjonen i samfunnet rundt.

I smittevernveilederen for barnehagen kommer det frem at det er viktig at foreldrene og barna har en kohort å forholde seg til i tilvenningsperioden (udir, 2021). Kanskje har Martine lyktes i å bygge trygghet for foreldrene og barna i denne perioden ved å akkurat være den kohorten de kunne ta kontakt med. Elisabet forteller at hun hadde en egen kohort for tilvenningsbarna hvor hun var primærkontakten og hvor en forelder og barnet som skulle bli tilvent ble en del av kohorten under tilvenningsperioden. Veilederen tar opp viktigheten av at foreldrene måtte så godt det lot seg gjøre holde avstand til andres barn og de ansatte (udir, 2021). Noe som kan virke litt merkelig med tanke på at de var en del av kohorten og at dette kunne være vanskelig

å gjennomføre da kontakten ofte er tett i barnehagen. Kohorten til Elisabet med tilvenningsbarn og foreldre ble inne i barnehagebygget, dette var fordi hun opplever det som lettere å få til en god tilvenning inne; «da er det letter at de søker meg» sier hun. Wolf (2014, s.114-115) påpeker at barnets etablering av trygghet til primærkontakten sin må sees i sammenheng med barnehagens omgivelser, tilgjengelige materialer og de andre barna; det er betydningsfulle elementer i barnas prosess i utforskning og tilknytning. Det er kanskje her argumentet til Elisabet ligger, hvor hun mener at en tilvenning inne gjør det lettere for barnet å ta kontakt med henne. I Løkås (2021) sin artikkel om en gårdsbarnehage forteller de i barnehagen at de har hatt tilvenningen ute og at dette har fungert bra. Noe som kan gjøre argumentet til Elisabet svakere. Det viser seg at det er mulig å få til en bra tilvenning ute også, men igjen ligger det ulike forutsetninger i barnehagene som kan gjøre at de argumenterer mot hverandre. Vi ser i Elisabet sin beskrivelse av tilvenningen at kohort begrepet blir brukt for å beskrive gruppen hennes med tilvenningsbarn. I denne kohorten blir foreldrene tatt med fordi de er en viktig del av tilvenningsperioden. Foreldrene er barnas trygge base som de kan komme tilbake til når de trenger å lade batteriene etter en tid med utforskning ifølge Abrahamsens beskrivelse (2015, s.54). Etter hvert vil barnehagelæreren bli den trygge basen for barnet den tiden det er i barnehagen og foreldrene ikke er til stede. Dette vil ifølge Drugli (2017, s.23) skje når barnet føler seg trygg nok på tilknytningen det har fått til primærkontakten sin i barnehagen.

4.2 Organisering av barnehagehverdagen under koronapandemien

Martine forteller at det i koronapandemien har vært tøffe perioder og mange begrensninger å forholde seg til. Forskningsrapporten fra Os et al., (2021) om håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager tar opp problematikken hvor barnehagen har stått i spenn mellom å måtte følge smittevernveiledere og i tillegg ta hensyn til de pedagogiske tilbudet de skal gi barna. Elisabet forteller om tøffe perioder når barnehagen var på rødt nivå og hun var alene med fire barn. De kunne ikke samarbeide noe særlig på tvers av kohorter og de viktigste oppgavene var å forholde seg til smittevern. «Vi ble en koronabarnehage», sier hun. Dette kommer også frem av rapporten til Os et al., (2021, s.57) hvor barnehagelærerne forteller om en helt ny hverdag for barnehagene, hvor smittevern måtte balanseres opp mot pedagogiske sider ved hverdagen. «Koronabarnehagen» ble den nye betegnelsen. Hvor fokuset ligger på smittevern og det pedagogiske innholdet må vike. Elisabet forteller at hun

aldri har opplevd lignende og at dette har vært svært inngripende på organiseringen av barnehagehverdagen. I rapporten til Os et al., (2021, s.65) beskriver de at barnehagelæreren har vært gjennom mye usikkerhet og uforutsigbarhet som har bydd på endringer av organisering av hverdagen hvor arbeidsoppgavene har vært flere og annerledes. Både Martine og Elisabet forteller at de måtte være kreative for å holde kontakten med barna under nedstengningen av barnehagen. Det kommer frem i forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.15) at nedstengningen av barnehagene ble sett på som et nødvendig smitteverntiltak, men det var klart at dette ville gå utover det pedagogiske tilbudet og det sosiale aspektet i barnehagen. Martine og Elisabet forteller at de hadde små videomøter med barna for å se hvordan de hadde det, de lagde videosnutter med blant annet sang og lesing som barna kunne se på hjemme. Elisabet forteller at hun opplevde det som viktig å finne måter å holde kontakten med barna på under denne tiden, det var utslagsgivende for henne å fortsette å lage et opplegg for dem selv om de var hjemme; «vi jobber jo for barna», sier hun. Dette kan vi se opp mot barnehagelærerne som var med i forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.73-74) som forteller at de har opplevd det som meningsfullt å være tilgjengelige for barna og lage opplegg til dem selv om det også har vært utfordrende.

Det som kommer frem i funnene er at både Elisabet og Martine ser positive aspekter ved koronapandemien, Martine for eksempel opplevde at personalgruppa var mer løsningsorienterte i forbindelse med koronapandemien. «Det har påvirket oss til å måtte gjøre ting annerledes og tenke nytt», sier hun. «Endringsdyktigheten og kreativiteten koronaen har krevd av oss er noe viktig å ta med seg videre», påpeker Martine. Elisabet forteller at de måtte tenke nytt når det gjaldt overgangen for de største barna på småbarn som skulle over til storbarnsavdelingen. Hun sier at denne overgangen gikk over all forventning og at dette var noe av det beste de hadde fått ut av koronaen. «Vi ble tvunget til å tenke nytt i forhold til denne tilvenningen fra en avdeling til en annen», sier hun. Elisabet forklarer at barna som skulle starte på storbarnsavdelingen ble en egen kohort og at to voksne barna var trygge på fra småbarnsavdelinga ble med dem på overflyttingen i en periode. Det ble gjort slik for at barna skulle ha noen de kjente godt sammen med seg i denne tilvenningsperioden. Dette gjorde også smittevern biten enklere å overholde påpeker Elisabet. Elisabet forteller at det var en forvirrende overgang fra småbarn til storbarnsavdeling tidligere hvor de besøkte avdelingen på våren, men ikke startet opp før til høsten. I 2020 bestemte de seg for å ta overflyttingen før sommeren slik at de startet rett på og barna ble kjent med storbarnsavdelingen, «da viste de at

det var der de skulle fortsette å være etter sommeren også», forteller Elisabet. «Koronaen har vært med på å gjøre oss oppmerksomme på noe nytt. Det er fint at vi åpner oss for andre måter å tenke på», sier hun. Det som kommer frem i dette funnet er at det i krisesituasjoner kan komme frem gode løsninger. I forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.71) derimot kommer det frem at barnehagelæreren har opplevd denne overgangen som vanskelig å gjennomføre. Barnehagen skal ifølge rammeplan (2017, s.37) være en lærende organisasjon som vil si at barnehagen må være i utvikling og være endringsdyktig. I følge Gotvassli (2013, s.95-96) skal barnehagen kunne gi barna tilrettelagte tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplan. Under pandemien har smittevernveilederen vært noe barnehagepersonalet har måttet tilrettelegge barnehagetilbudet etter. Barnehagepersonalet har vært en del av den nasjonale dugnaden ved å holde barnehagene åpne. Forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.73-74) peker på at barnehagene har bidratt til å hindre smittespredning ved å følge veilederen. Samtidig har de sørget for at barna har fått muligheten til å leke med andre barn og at de har fått viktige barndomsopplevelser gjennom dette.

4.3 Barnehagelærerens tanker rundt koronapandemiens påvirkning av relasjoner i barnehagen

Martine forteller om et savn av kontakt med barn, voksne, og foreldrene på storbarnsavdelingen. Før koronapandemien hadde de et tett samarbeid som gjorde hverdagen bedre for alle parter. «Vi savner å være sammen store og små», sier hun. «Vi har under koronapandemien fått god kontakt med barna på vår egen avdeling og vår egen kohort når vi var delt i enda mindre grupper», sier Martine. Det kommer også frem av forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.102) at barnehagelærerne har opplevd nærheten til de barna de har hatt i kohortene sine som veldig positivt. «Men tapet er også stort når man ikke kan ha kontakt med de andre i samme hus», forteller Martine. Smittevernveilederen tar opp avstand til andre kohorter som et viktig moment (udir, 2021). Elisabet opplevde dette som vanskelig, hun forteller at hun savner samarbeidet på tvers av avdelingene. Hun opplevde også etiske dilemma i forhold til det å ikke kunne hjelpe en annen avdeling som ikke har nok personalet på jobb noen dager, mens de hadde mange nok på sin avdeling. «Det blir for dumt at noen skal slite når vi egentlig kunne ha hjulpet hverandre», sier hun. Hun kommer også med en innrømmelse om at hun har klemt et barn på en annen avdelinger, dette var et barn som var på hennes avdeling året før. «Jeg kan ikke si nei til barna, barn på 3 år blir såret og forstår ikke

hvorfor vi ikke kan klemme», sier Elisabet og fortsetter; «så jeg tok heller den klemmen og vasket meg godt etterpå». I forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.70) kommer det også frem at barnehagelærerne mener at hvis det er farlig med nærkontakt så burde barnehagene stenge. «Det må være mulig å trøste en toåring å ta barnet på fanget», sier informanten i rapporten. Dette viser tydelig at smittevernveilederen setter barnehagelæreren i etisk ubalanse hvor fundamentet deres rokkes ved, hvor nye regler og rutiner setter deres pedagogiske kompas på prøve. Forskerne Os et al (2021, s.65) stiller også spørsmålet om barnehagelæreren i denne situasjonen har vært under handlingstvang; hvor det faglige skjønnet kan ha måttet vike til fordel for smittevern. Det Elisabet viser i sin fortelling om barnet hun klemte, er at hun brukte skjønn over smittevern fordi hun ville vise omsorg ovenfor det lille barnet som strekte armene sine opp til henne. Hun ville ikke såre dette barnet som kanskje har problemer med å forstå hvorfor de egentlig ikke kunne klemme. Dette kan vi se opp mot tilknytningsteorien beskrevet av Abrahamsens (2015, s.44) hvor barnets følelsesmessige bånd til Elisabet blir bekreftet med klemmen, som igjen vil føre til at barnet opplever seg selv som verdifullt. Hvis Elisabet ikke hadde gitt dette barnet en klem kunne det ha såret barnet som hun selv sier og vært uforståelig for barnet. Dette kan føre til at barnet tror det er noe galt med seg selv ifølge Abrahamsen (2015, s.53). Antonovskys *Sense of coherence* kan også passe inn i denne situasjonen hvor han mener at individuell oppmerksomhet og bekreftelse vil løfte meningsbetyningen barnet har om seg selv (Glaser, 2018, s. 251-252). Dette kan i barnets oppfattelse være: Du gir meg oppmerksomhet og bekrefter meg, derfor er jeg betydningsfull.

Elisabet tar opp interessante spørsmål mot slutten av intervjuet hvor hun lurer på hvordan denne perioden med koronarestriksjoner kommer til å påvirke barna i fremtiden, når alt åpner helt opp igjen. Elisabet opplever at de uttrykker en slags dobbeltmoral ovenfor barna i forhold til de andre avdelingene. «Vi snakker om vennskap og det å være hyggelig med hverandre, men samtidig sier vi at de på andre siden av gjerdet kan vi ikke være sammen med. Så hva er det egentlig vi signaliserer og hvordan blir dette når vi åpner helt opp igjen?» spør Elisabet seg. «Ettåringene vet jo ikke om noe annet, for dem er det bare den ene avdelingen, de vet ikke hvordan resten av barnehagen ser ut», sier hun. Psykolog og familierapeut Hedvig Montgomery (2021) uttalte nylig i et intervju hos TV2 at det ikke kommer til å bli noe problem for de minste barna å tilpasse seg hverdagen når vi åpner opp samfunnet helt igjen. Hun mener at mennesker er tilpasningsdyktige og at dette vises tydelig hos de minste barna. «De minste barna lever i det de lever i og at så lenge de opplever trygghet og har det fint,

lengter ikke de etter noe annet slik som kanskje vi voksne gjør» sier hun i intervjuet. Men hun peker på at alle overganger for de minste er overganger og at det vil være en tilvenningsfase for de minste å gå fra gjerder og sperrebånd til åpne rom. Men hun uttrykker ikke bekymringer for dette, hun mener at vi mennesker finner måter og gjøre ting trygt på (Montgomery, 2021, 44.24 - 46.12). Det Hedvig Montgomery ikke går inn på her er hva de voksne i barnehagen signaliserer som Elisabet tar opp som et mulig problem. Elisabet drar tankeprosessen rundt gjenåpning også tilbake til tilvenningen hvor hun sier at hun er spent på hvordan tilvenningen til høsten kommer til å bli. «Da kommer det jo en del ettåringer som ikke har møtt så mange folk før eller vært så mange steder, hvordan blir det da for dem å bli vant til et nytt miljø og nye folk?» spør Elisabet. «Hvordan blir tilvenningen når vi åpner opp igjen? Blir det store forskjeller i forhold til det vi har sett før? Disse barna er mest trolig vant til å være mye alene med mor og far» sier Elisabet betenkt. «Jeg ser for meg at det kommer til å bli en lang tilvenningsperiode til høsten» sier hun til slutt. Noen som deler Elisabet sine bekymringer rundt dette, er professor i klinisk barnepsykologi Turid Suzanne Berg-Nilsen (Løkås, 2021). Hun mener at tilvenningen til høsten kommer til å bli ekstra krevende for «koronababyene». Hun påpeker at det er lite forskning på hvordan foreldrene har hatt det, men at det er tendenser i sosiale medier blant annet hvor foreldrene selv forteller hvordan de har opplevd å få et barn i denne perioden. En ting Berg-Nilsen er klar på er at barnehageansatte og foreldrene må forberede seg på at tilvenningen kan ta lengre tid denne høsten. Hun peker på det Elisabet tar opp; at barna har hatt lite kontakt med omverdenen og at tilvenning til fremmede kan bli vanskeligere (ibid, 2021). Barn er nok tilpasningsdyktige noe som også kommer frem i funnene hvor både Martine og Elisabet forteller om at barna tilpasset seg de nye rutinene relativt fort etter gjenåpningen av barnehagen i april 2020. Forskningsrapporten til Os et al., (2021, s.15) tar opp at nedstegningen ville få store konsekvenser når det gjelder blant annet det sosiale aspektet i barnehagen på kort sikt, men også lengre frem i tid. I rapporten kommer det også frem at barnehagelærere allerede har opplevd at barna som skulle starte i barnehagen trengte en lengre tilvenningsperiode enn tidligere barn for å bli trygge i det nye miljøet. Noe de tror kan ha en sammenheng med nedstegningen av samfunnet halvåret før, hvor kontakten med omverdenen nesten ble borte. I rapporten til Os et al., (2021, s.102) tar de opp at barna ikke har hatt noe særlig kontakt med andre barn i sine første levemåneder, som igjen kan gjøre overgangen til barnehagen større. Barna og foreldrene deres fikk heller ikke mulighet til å besøke barnehagene før tilvenningen

som også kan være en medvirkende årsak. Dette er jo det Elisabet peker på som mulige scenario i tilvenningsperioden til høsten, hun opplevde det ikke som så utfordrende i 2020, men ser ut til å ha større bekymring for at det kan bli vanskeligere i år. Martine fortalte om et barn som trengte en ny tilvenning til barnehagen etter nedstegningen. Dette var trolig fordi barnet hadde vært lengre borte fra barnehagen enn de andre barna. Barnet var hjemme fem måneder lengre enn de andre og barnehagepersonalet merket tydelig forskjell på dette barnet. Lignende eksempler ble tatt opp i rapporten til Os et al., (2021, s.102), hvor det kommer frem at flere barnehagelærere opplevde at noen barn trengte ny tilvenning til barnehagen etter at barnehagen var stengt en periode.

5. Avslutning

Det har i oppgaven blitt gjennomført kvalitative intervju med et utvalg på to barnehagelærere fra to ulike småbarnsavdelinger. Formålet med forskningen var å få et innblikk i hvordan barnehagelærere har opplevd koronapandemiens påvirkning på det pedagogiske arbeidet deres på småbarnsavdelingene de arbeider på.

Det som har kommet frem av oppgaven er at koronapandemien har påvirket det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Det måtte inngripende tiltak til for å i det heletatt finne det forsvarlig å holde barnehagen åpen under pandemien. Barnehagelæreren har opplevd å stå i spenn mellom smittevern og det pedagogiske arbeidet hvor nye prosedyrer som de ikke behøvde å tenke over før har blitt etiske dilemma. Samtidig viser oppgaven at pandemien har presset frem kreativiteten til barnehagelærerne og nye metoder har bedret tilbudet for barna. Slutningen vil i denne oppgaven være at barnehagelærernes opplevelser av koronapandemien er splittet, det har vært både positive og negative sider ved pandemien, det eneste som kan sies med sikkerhet er at koronapandemien har vært inngripende på disse barnehagenes organisering av det pedagogiske arbeidet. Denne oppgaven kan ikke dra noen slutninger mer en utfra erfaringene de to barnehagelærere delte under sine dybdeintervju og kan ikke generaliseres til å gjelde alle barnehagelæreres opplevelse av koronapandemien i barnehager i Norge.

Hvordan gjenåpningen av samfunnet vil påvirke de minste barna er det vanskelig å vite noe om før eventuelle konsekvenser kan undersøkes etter påvirkningen har satt sine spor. Det vil imidlertid oppstå individuelle forskjeller for hvordan barna påvirkes av inngripende som følge av koronapandemien. Dette vil definitivt være noe som er interessant for videre forskning og diskusjon.

Litteraturliste

- Abrahamsen, G (2015) *Tilknytningsbaserte barnehager* Oslo: Universitetsforlaget.
- Balci, S. (03.02.2021). *Slik hat det gått med barnehagene under korona*. Hentet 13.04.2021 fra: <https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/ny-rapport-om-barnehagene-under-koronapandemien>
- Bergsland, M, D og Jæger, H., (2018). Bacheloroppgaven s.51-86 i Bergsland, M, D og Jæger, H., (red). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen* (1.utg) Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bjørkli, S. L. (2017) *Ettåringene har inntatt barnehagen*. i Stabell, C. (2017, 14. september) *Barnehagedekning før og nå*. SSB. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/barnehagedekning-for-og-na>
- Bowlby, R (2007) *Babies and toddlers in non-parental daycare can avoid stress and anxiety if they develop a lasting secondary attachment bond with one carer who is consistently accessible to them* i Broberg, M, Hagström, B og Broberg, A., (2014). *Tilknytnings i barnehagen Hva betyr trygghet for lek og læring?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Broberg, M, Hagström, B og Broberg, A., (2014). *Tilknytnings i barnehagen Hva betyr trygghet for lek og læring?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Broberg, M (2018) Betydningen av tilvenning og trygghet for de yngste barna i barnehagen (s.31-48) i Samuelsson, P, I og Jonsson, A (red). *Barnehagens yngste barn Perspektiv på omsorg, læring og lek*. Bergen: Fagbokforlaget
- Bunkholdt, V. (2015, 14. desember) *Tilknytningsteori og metoder: Nyttig, men på hvilke betingelser?* https://www.idunn.no/tnb/2015/04/tilknytningsteori_og_metoder_-_nyttig_men_paa_hvilke_betin
- Børhaug, K, Helgøy, I, Homme, A, Lotsberg, D, Ø og Ludvigsen, K (2011). *Styring, organisering og ledelse i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Cooper, G, Hoffman, K, Marvin, B og Powell, B., (2015) *Trygghetssirkelen -en tilknytningsbasert intervensjon*. Oslo: Gyldendal Akademiske.
- Drugli, M, B., (2017) *Liten begynner i barnehagen* Oslo: Cappelen Damm Akademisk

- Glaser, V (2018) Hjem og barnehage som helheten i barnets liv s. 241-258 i Glaser, V, Størksen, I, Drugli, M, B (red). Utvikling lek og læring i barnehagen forskning og praksis. Bergen: Fagbokforlaget.
- Gotvassli, K, A., 2013. *Boka om Ledelse i barnehagen* (2.utg) Oslo: Universitetsforlaget.
- Hallin, A & Helin, J., (2018). *Intervjuer*. Lund: Studentlitteratur AB
- Helsedirektoratet. (2020, 12 mars). *Helsedirektoratet stenger alle barnehager og skoler*.
<https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/helsedirektoratet-stenger-alle-barnehager-og-skoler>
- Helsedirektoratet. (2021, 25 mars). *Nivåinndeling av smitteverntiltak – trafikklysmodellen*.
<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/covid-19-smittevern-i-barnehager/smitteforebyggende-tiltak/nivaainndeling-av-smitteverntiltak-trafikklysmodell>
- Hendry, L. & Kloep, M., (2003). *Utviklingspsykologi i praksis*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Johannessen, A., Tufte, P, A og Christoffersen, L., (2019). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg). Oslo: Abstrakt forlag
- Levin, C. (2010). Å undersøke «det sosiale» - noen innfallsporier s. 28-37 i Meeuwisse, A., Swärd, h., Eliasson-Lappalainen, R., Jacobsson, K., (red). *Forskningsmetodikk for sosialvitere*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Løkås, T. M. (2020, 04. september) *Omstrukturerte etter korona: – Vi driver nå en barnehage uten stress og mas*. Barnehage.no.
<https://www.barnehage.no/arbeidsliv-korona/omstrukturerte-etter-korona--vi-driver-na-en-barnehage-uten-stress-og-mas/142978?fbclid=IwAR3U9mvZFIGPESoGpcnbGUysW5DzE4BXjmI3rI5RFoD0HcA2CaBIPxQDQto>
- Løkås, T. M. (2021, 23. april) *En generasjon 1- og 2- åringer som bare har vært hjemme med foreldrene i pandemien*. Barnehage.no
https://www.barnehage.no/korona-tilvenning/en-generasjon-1--og-2-aringer-som-bare-har-vaert-hjemme-med-foreldrene-i-pandemien/219110?fbclid=IwAR0_QqNQNSoH-TJYF1rcIOiSbsR85DPWdC_u7U0YOWELGrQGUu6rDj6nXZc
- Montgomery, H. (2021, 14. april). God Morgen Norge.
<https://sumo.tv2.no/nyheter/god-morgen-norge/god-morgen-norge-2021-episode-67-1646388.html?showPlayer=true>
- Os, E., Myrvold, T, M., Danielsen, O, A., Hernes, L., Winger, N. (2021, januar). *Håndtering av konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager*. (1502-9794, - 201936).
<https://fagarkivet.oslomet.no/bitstream/handle/20.500.12199/6502/Rapport%20Koronabarnehage.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Regjeringen (2018, 20. august) *Rett til barnehageplass*. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/innsikt/Rett-til-barnehageplass/id2344761/>

Regjeringen (2020, 12. mars) *Omfattende tiltak for å bekjempe koronaviruset*. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nye-tiltak/id2693327/>

Sandgrind, S. W. (2020, 17. august) *Tilvenning i koronatid: Slik har denne barnehagen løst det*. Barnehage.no
<https://www.barnehage.no/korona-tilvenning/tilvenning-i-koronatid-slik-har-denne-barnehagen-lost-det/142544>

Thompson, A, R (2008) *Reassessing Emotion Regulation* i Broberg, M (2018) Betydningen av tilvenning og trygghet for de yngste barna i barnehagen (s.31-48) i Samuelsson, P, I og Jonsson, A (red). *Barnehagens yngste barn Perspektiv på omsorg, læring og lek*. Bergen: Fagbokforlaget

Udir (2021, 25. mars) *Veileder om smittevern for barnehager*

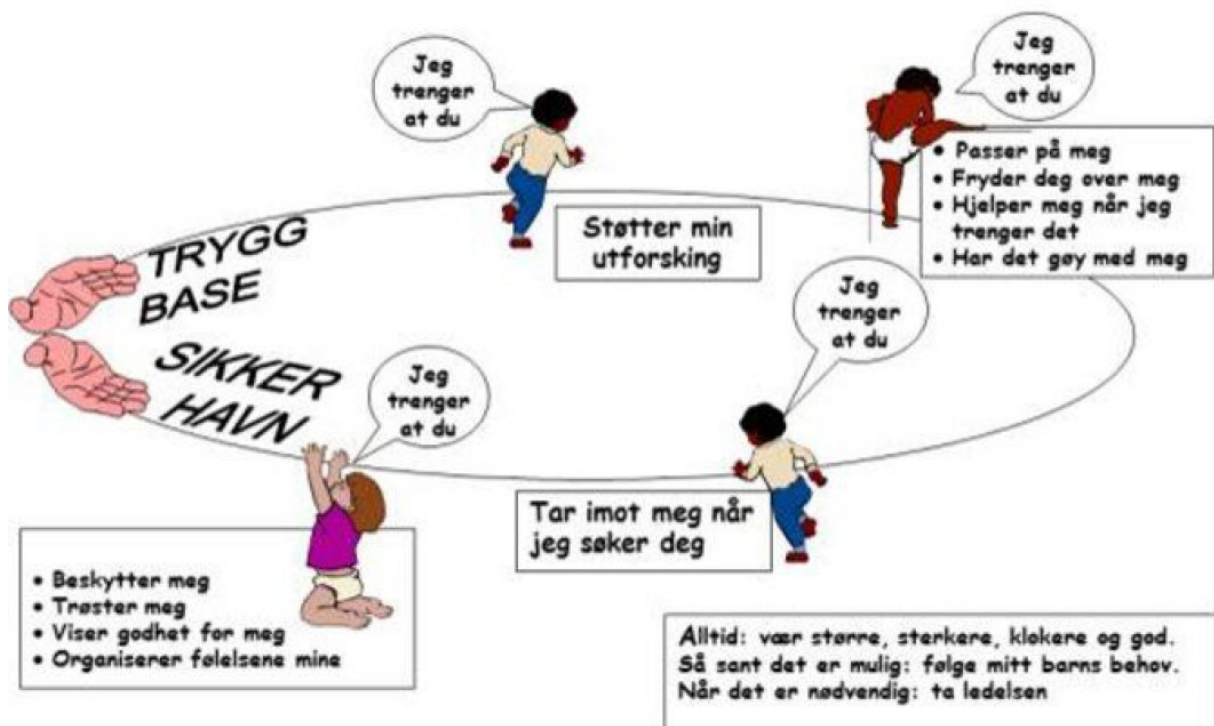
<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/veileder-om-smittevern-for-barnehager/>

Wolf, D, K (2014). *Små barns lek og samspill i barnehagen* Oslo: Universitetsforlaget.

Vedlegg 1

Trygghetssirkelen

Cooper, Hoffman, Marvin og Powell (2015).

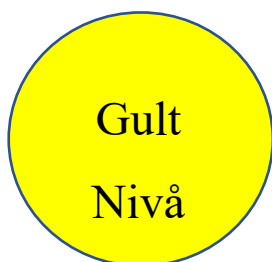

Vedlegg 2 Trafikklysmodellen

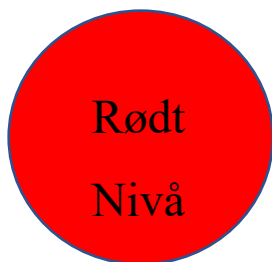
Grønt
Nivå

1. Ingen syke skal møte i barnehagen
2. God hygiene og normalt renhold
3. Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte (håndhilsning og klemming)
 - Vanlig organisering av avdelinger og barnehagehverdag

Gult
Nivå

1. Ingen syke skal møte i barnehagen
2. God hygiene og forsterket renhold
3. Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte (håndhilsning og klemming)
 - Hele avdelingen regnes som en kohort
 - Faste ansatte per kohort
 - To kohorter kan samarbeide
 - Unngå samlinger med mer enn to samarbeidende kohorter
 - Avstand mellom ansatte (minst en meter) i ulike kohorter
 - Tilstreb avstand mellom ulike kohorter
 - Unngå trengsel og store samlinger
 - Dele inn uteområdet for å holde avstand mellom kohorter

Rødt
Nivå

1. Ingen syke skal møte i barnehagen
2. God hygiene og forsterket renhold
3. Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte (håndhilsning og klemming)
 - Hele avdelingen regnes som en kohort
 - Faste ansatte per kohort
 - To kohorter kan samarbeide
 - Unngå samling med mer enn to samarbeidende kohorter
 - Avstand mellom ansatte (minst en meter) i ulike kohorter
 - Sikre avstand mellom kohorter som ikke samarbeider
 - Unngå trengsel og store samlinger
 - Dele inn uteområdet for å holde avstand mellom kohorter
 - Vurdere alternerende oppmøtetider for barn

(Helsedirektoratet, 25.03.2021)

Vedlegg 3

Intervjuguide

Refleksjonsspørsmål om tema barnehagelærerens opplevelse av tilvenning i barnehagen under koronapandemien

Innledning

- Hvor lenge har du jobbet i barnehage?
- Har du vært i en tilsvarende situasjon som koronapandemien i barnehagen før? Eller noe som minner om det?
- Når du går tilbake til mars i fjor er det noe du husker spesielt godt?

Barnehagelæreren sin opplevelse

- Hvordan opplevde du at nedstengingen i mars 2020 påvirket tilvenningen til ettåringene som skulle starte i barnehagen? Eller som nettopp hadde startet?
- Hvilke opplevelser hadde du av barna når de kom tilbake til barnehagen når dere åpnet igjen etter nedstigningen?
- Kan du si noe om hvordan du opplevde å ha tilvenning av de nye barna på avdelingen under koronarestreksjoner?

Foreldresamarbeidet

- Hvordan har du opplevd at samarbeidet med foreldrene har gått i tilvenningen av barnet deres under koronasituasjonen?
- Satte dere inn noen spesielle tiltak for å holde kontakten med barna og foreldrene deres under nedstengingen?
- Kan du si noe om hvordan du opplevde relasjonene til barna og foreldrene som har vært under tilvenningen i denne perioden?
- Hvordan opplever du at samarbeide i personalgruppa har hvert i «koronaåret» 2020?

Avsluttende spørsmål

- Når du ser tilbake på tilvenningen som fant sted under koronarestriksjonene, er det noe du ser på som spesielt positivt eller negativt som du vil ta med deg til neste tilvenningsperiode?
- Hvordan har det vært å være barnehagelærer på småbarn i 2020 forhold til 2019?

Vedlegg 4

Koding og analysering av datamaterialet

Del 1

Fargekoding av datamaterialet

- **Kan du si noe om hvordan du opplevde å ha tilvenning av de nye barna på avdelingen under koronarestreksjonene?**

Har hatt **tilvenning** nå etter jul, smittesituasjonen i kommunen gjorde at begge foreldrene fikk være med i barnehagen, men måtte prøve å holde avstand og spritte hender. Jeg var med dem og to eller tre barn ekstra. Var både inne og ute. Problemer var at det var kaldt, var mest inne på **tilvenningen**. Heldig med at det ikke er smitte i kommunen akkurat nå.

Generelt var det vell at vi måtte være enige i barnehagen hvordan vi tenker at vi skal gjør alt. Snakke godt med **foreldrene** før **tilvenningsperioden** slik at det blir avklart hvordan ting er og hvorfor det er som det er. Foreldre og ansatte må vise forståelse for at ting må bli litt annerledes enn normalt slik som situasjonen er. Liten barnehage gjør det enklere og vi ansatte er opptatt av å ikke møte for mange på fritiden, for å holde avstand, minst mulig kontakt for å bevare tryggheten på jobb. Viktig med god kommunikasjon med **foreldrene**, vi måtte bli enige om hvordan man skal gjøre det best for alle parter. Viktig med avklaring av dette på forhånd. Alle barn er jo ulike så de trenger ulike tid uansett om det er korona eller ikke. Forskjellig fra barna til barn. Kan ikke glemme dette i koronaen også. «**Det skal bli en trygg barnehagestart, korona eller ei**».

Del 2

Tematisere/ kategorisere innholdet i koden

Intervjuperson 1

Begrep	Innhold i koden, hva informantene sa	Tematisere/ kategorisere Hva handler det om?
Tilvenning	<p><i>Subjektive beskrivelser</i></p> <p>Hadde tilvenning på nye barn etter sommeren. Måtte tilpasse det slik at det ikke var for mange sammen. Bare en foreldre kunne være med på tilvenning. Det var primærkontakt, en foreldre og 1 til 2 barn til stede under tilvenning. Mye å tenke på i forhold til smittevern, spriting og vasking av hender, avstand. Jeg måtte sette meg godt inn i regelverket for å være trygg slik at foreldrene opplevde det som trygt å komme i barnehagen med barnet sitt. Jeg måtte være forberedt på smittevern i tillegg til tilvenningen generelt. Oppstart er veldig fint å være med på.</p> <p>Hadde også tilvenning etter jul, da var smittesituasjonen i kommunen slik at begge foreldrene fikk være med på tilvenningen, men avstand og spriting av hender var fremdeles viktig. Jeg var primærkontakt til barnet deres og var der sammen med dem, samt at det var 2-3 barn til der. Vi var for det meste inne under tilvenningen da. Vi måtte snakke godt med foreldrene før tilvenningsperioden slik at det ble</p>	<p>Primærkontakt</p> <p>Smittevern</p> <p>Foreldresamarbeid</p> <p>Trygghet</p>

	<p>avklart hvordan ting er og hvorfor det er som det er. Både vi og foreldrene måtte vise forståelse for at ting må bli litt annerledes enn om det hadde vært en normal situasjon.</p> <p>Alle barn er jo ulike så de trenger ulik tid uansett om det er korona eller ikke. Det er jo individuelle forskjeller mellom barn, det må ikke glemmes i koronatiden vi lever i.</p> <p>Vi har gjort det ganske likt som før, men det at vi har måttet vært ekstra påpasselig er kanskje noe vi kan ta med oss videre. Det å ta ekstra hensyn til smittevern. Jeg synes det er viktig ta med oss dette at det skal være åpenhet og lov å snakke om ting som har vært vanskelig selv utenom korona. Det skal være åpent for at foreldrene kan prate med personalet om det meste for barnets beste.</p>	
--	--	--

Del 3

Her lagde jeg temaer som sammenfatter med problemstillingen og kan besvare den, jeg la også til noen stikkord om hva hvert tema inneholder.

Tilvenning av ettåringen

- En annerledes tilvenning
- Smittevern og kohorter
- Trygghet og tilknytning
- Foreldresamarbeid

Overgang fra småbarn til storbarn

- Ny tenkning = ny tilvenning

Endring og utvikling i koronapandemien

- Å tenke annerledes – løsningsorientert og endringsdyktig
- Kreativitet

Barnehagelærerens tanker rundt koronapandemiens påvirkning av relasjoner i barnehagen

- Barna
- Foreldrene
- Personalet
- Uviss fremtid

Vedlegg 5
Samtykkeskjema

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«Barnehagelærerens opplevelse av tilvenning i barnehagen under koronapandemien»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å finne ut av hvordan barnehagelæreren opplever at tilvenningen i barnehagen har vært under koronapandemien. I dette skrevet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg ønsker å finne ut hvordan barnehagelærere har opplevd tilvenning av de yngste barna i barnehagen under koronapandemien. Vi har vært og er fremdeles inn i en spesiell tid som uten tvil har påvirket oss alle på et eller annet vis. Men hvordan har det påvirket arbeidet med tilvenning av de aller minste i barnehagen? Hvordan har tilvenningen fungerer i en situasjon hvor avstand har preget hverdagen? Jeg skal prøve å svare på disse spørsmålene gjennom å

bruke intervjuet som metode for å belyse hvordan barnehagelærere har opplevd dette i praksis.

Problemstillingen

Hvordan har barnehagelæreren opplevd arbeidet med tilvenning av små barn i barnehagen under koronapandemien?

Hva innebærer det for deg å delta?

Intervju om hvordan du som barnehagelærer har opplevd at koronapandemien har påvirket tilvenningen til små barn i barnehagen.

- *Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du svarer på spørsmål i en intervjusituasjon, som jeg senere skal bruke som datamateriale i min bachelor, hvor jeg skal svare på hvordan barnehagelæreren har opplevd at koronasitasjonen har påvirket tilvenningen i barnehagen for små barn som startet i barnehagen i denne perioden.*

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Prosjektet skal avsluttes 30.04.2021.

Med vennlig hilsen

Student

Maren Kristine Aunan Fossum

Prosjektansvarlig/ veileder

Marit Heldal og Camilla Kalvatn Egset

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *[sett inn tittel]*. Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD (lyd eller filmopptak), kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.